

Aan
Top-25 Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Datum
23 april 202023-april-202023
april-202023-april-2020

Auteur
UHB:
FJZ:
KETEN:

memo

2020-1343 Wet hardheidsaanpassing Awir

1. Wetsvoorstel/regeling

1.1. Beschrijving voorstel/regeling

De Wet hardheidsaanpassing [AWIR-Awir](#) voorziet in een:

1. Uitbreiding hardheidsclausule

~~De AWIR~~[Artikel 21a Awir](#) bevat een algemene hardheidsclausule voor de Awir, de daarop berustende bepalingen en de inkomensafhankelijke regelingen (Wet op de huurtoeslag, Wet op de zorgtoeslag, Wet kinderopvang, Wet op Kindgebonden budget). Dit wetsvoorstel ~~bepaald-bepaalt~~ dat bij ministeriële regeling voor groepen van gevallen tegemoet kan worden ~~ge~~komen aan onbillijkheden van overwegende aard die zich bij de toepassing van specifiek genoemde bepalingen mochten voordoen. De precieze uitvoeringsgevolgen kunnen pas inzichtelijk gemaakt worden als de ministeriële regeling later dit jaar gereed is.

De algemene hardheidsclausule ziet in principe op toekomstige gevallen. De uitbreiding maakt het mogelijk dat de Minister van Financiën zo nodig in overeenstemming met de ministers die het aangaat, kan bepalen dat een beleidsbesluit op grond van de algemene hardheidsclausule kan leiden tot herziening in het voordeel van de belanghebbende van onherroepelijk geworden beschikkingen tot vijf jaren na de laatste dag van het berekeningsjaar van de tegemoetkoming waarop de betreffende beschikking betrekking heeft.¹

2. Invoering hardheidsregeling

Ook regelt dit wetsvoorstel dat in de Awir een wettelijke basis wordt opgenomen die het mogelijk maakt in gevallen waarin toepassing van de Awir en de daarop berustende bepalingen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag heeft geleid tot bepaalde onbillijkheden van overwegende aard een tegemoetkoming toe te kennen. Deze regeling is gebaseerd op ~~de in~~ het Eindadvies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen "Omzien in verwondering". Het gaat daarbij om onbillijkheden die voortkomen uit de eerbiediging van beperkingen die voortvloeien uit het wettelijke systeem en uit dwingende eisen van de rechtsorde. Deze onbillijkheden moeten zoals gezegd zodanig zijn dat het overduidelijk onredelijk is deze voor rekening van belanghebbenden te laten. Het gaat om gevallen waarin de vijfjaarstermijn voor herziening in het voordeel van de

Met opmerkingen stuurt tekstvoorstel voor uitvoeringsgevolgen. stemt tekst voor omvang doelgroep af met Vaktechniek.

¹ Artikel 21a Awir juncto artikel 5a Uitvoeringsregeling Awir.

belanghebbende van een onherroepelijk geworden beschikking (tot vaststelling of tot terugvordering) omtrent kinderopvangtoeslag is verstreken. De verwachting is dat de uitvoeringsgevolgen als gevolg van deze hardheidsregeling beperkt zullen zijn en uitgevoerd kunnen worden binnen de bestaande processen en capaciteit van Toeslagen.

3. Invoering vangnetbepaling (artikel 49 lid 9)

Ouders die van mening zijn met herziening of reparatie (regeling inzake compensatie CAF 11 en aanverwante zaken) niet of onvoldoende geholpen te zijn en menen in een bijzondere, schrijnende situatie te zitten, kunnen dit, gemotiveerd, bij Belastingdienst/Toeslagen melden. In het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld in de Awir een wettelijke basis op te nemen die het mogelijk maakt om voor deze gevallen een vangnetbepaling (geregeld in een amvb) op te stellen.

1.2. Getoetst voorstel

Versie en/of datum van de getoetste wettekst/regeling.

Indien ~~er~~ op later dan genoemde datum nog wijzigingen plaatsvinden op de getoetste tekst, moet worden gezien of herijking van deze uitvoeringstoets noodzakelijk is.

1.3. Beschrijving van de te beantwoorden vragen

Toelichtende tekst

2. Perspectief van de Belastingdienst

2.1. Interactie burgers/bedrijven

Hardheidsclausule:

In beginsel is dit geen wijziging van de bestaande hardheidsclausule, waardoor voor de huidige interactie geen gevolgen worden verwacht. Wanneer een specifieke groep wordt geïdentificeerd en opgenomen in de ministeriële regeling moet de impact opnieuw vastgesteld worden. Aandachtspunt daarbij is dat ook ~~mensen~~ burgers die buiten de geïdentificeerde doelgroep vallen, zullen proberen aanspraak te maken op de hardheidsclausule.

Invoering hardheidsregeling:

De hardheidsregeling ziet op casussen van 5 jaar terug en ouder. Burgers beschikken daardoor mogelijk niet (meer) over de juiste gegevens om een beroep te doen op deze regeling. Bij vragen Vragen van burgers over casussen van meer dan 5 jaar kunnen ~~kan dit~~ complex zijn voor de interactie omdat informatie niet meer beschikbaar is.

Invoering vangnetbepaling

Omdat de regeling teruggaat tot 2006 en omdat een groot aantal burgers niet te maken krijgen met compensatie voor of herstel van eerdere beschikkingen, zal een behoorlijk aantal burgers vermoedelijk een beroep doen op deze regeling. Dat aantal is op dit moment niet goed in te schatten.

2.1.1. Aard en omvang doelgroep

Hardheidsclausule:

In de regel gaat het bij een hardheidsclausule om een beperkt aantal belanghebbenden. De doelgroepen die in aanmerking komen voor de

Met opmerkingen : checkt met
of haar vragen zijn beantwoord.

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Cursief

hardheidsclausule zijn op dit moment echter nog niet bekend. Daarom is niet goed in te schatten wat de aard en de omvang van deze doelgroep is. Wanneer een doelgroep wordt vastgesteld en opgenomen in de Ministeriële Regeling moet een uitvoeringstoets worden gedaan en de impact worden vastgesteld.

Invoering hardheidsregeling

Sinds 2006 hebben een zeer groot aantal burgers kinderopvangtoeslag genoten. Dit heeft ook geleid tot een groot aantal (hoge) terugvorderingen. De redenen voor deze terugvorderingen zijn divers van aard en leiden niet in alle gevallen tot een mogelijkheid van herstel. De omvang van de doelgroep is op zichzelf vermoedelijk al groot. Daarnaast zullen ook een groot aantal burgers zich melden die in deze periode ook met terugvorderingen geconfronteerd zijn, maar die desondanks niet binnen de doelgroep vallen.

Invoering vangnetbepaling

Redenen voor terugvorderingen zijn zeer uiteenlopend. Veel terugvorderingen zijn niet het gevolg van het harde systeem of de CAF-aanpak, maar kunnen desalniettemin tot aanzienlijke hoogte oplopen. Belanghebbenden die in het verleden zijn geconfronteerd met dit soort terugvorderingen doen mogelijk een beroep op deze maatregel het vangnet, ondanks dat zij er geen gebruik van kunnen maken. Alle aanvragen zullen echter behandeld moeten worden.

Voor alle drie de regelingen geldt dat op dit moment geen exact inzicht bestaat in de aard en omvang van de doelgroepen. Binnen het totale budget van UHT is rekening gehouden met de werkzaamheden in het kader van deze regelingen. Toelichtende tekst

2.1.2. Communicatie

Hardheidsclausule

Wanneer een (nieuwe) doelgroep voor de hardheidsclausule is vastgesteld, is het van belang dat hierover duidelijk gecommuniceerd wordt, zodat voor belanghebbende burgers duidelijk is of zij binnen de vastgestelde doelgroepen vallen. Toelichtende tekst

Invoering hardheidsregeling

Duidelijke communicatie is zeer belangrijk. Voor de belanghebbende burger moet duidelijk zijn wat nodig is om beroep te kunnen doen op de regeling, wat hij daarvoor nodig heeft en ook wat hij wel en niet van de Belastingdienst/Toeslagen kan verwachten.

Invoering vangnetbepaling

Het is van groot belang dat voor belanghebbende burger duidelijk is wat de regeling inhoudt, op welke grond hij hiervan gebruik kan maken en hoe de procedure precies gaat verlopen. Naar verwachting zullen al een behoorlijk aantal belanghebbende burgers ook met een afwijzing te maken krijgen. Procedurele gerechtigheid is dan zeer belangrijk, waarbij duidelijk en helder moet worden gecommuniceerd hoe tot een beslissing is gekomen.

2.1.3. Dienstverlening

Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

			
Interactie burgers/bedrijven			

Met opmerkingen : ; graag bijdrage voor u-toets: bekijkt dit stuk en doet een tekstvoorstel.

Met opmerkingen : Checken bij voor regulier

Met opmerkingen : checkt en corrigeert.

2.2. Maakbaarheid systemen

Voor alle drie de regelingen (hardheidsclausule, hardheidsregeling en vangnetbepaling) geldt dat op dit moment geen aanpassingen in de systemen zijn voorzien. Hardheidsclausule:

Op dit moment zijn geen aanpassingen in de systemen voorzien. Wanneer een doelgroep is vastgesteld (bijvoorbeeld bij ministeriële regeling), kan dit anders zijn. Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

De verwachting is wel dat met een work-around gewerkt moet gaan worden ten behoeve van de besluitvorming die plaatsvindt op grond van genoemde drie regelingen.

Invoering hardheidsregeling:

Het is niet de verwachting dat systemen aangepast moeten worden.

Invoering vangnetbepaling

Het is niet de verwachting dat systemen aangepast moeten worden.

2.2.1. Gegevens en AVG-aspecten

Toelichtende tekst Hardheidsclausule:

Op dit moment worden geen effecten verwacht op gegevens en AVG-aspecten. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld worden.

Invoering hardheidsregeling:

De regeling gaat terug tot 2006, terwijl de verder dan de archiefbewaartermijn op grond van de archiefwet 12 jaar bedraagt. Dat betekent dat de Belastingdienst niet in alle gevallen over de juiste of relevante informatie beschikt. Het is de vraag of de burger daar zelf nog wel over beschikt. Het risico bestaat dat besluiten gemaakt moeten worden op onvolledige informatie.

Invoering vangnetbepaling

Het is niet de verwachting dat systemen aangepast moeten worden. Gegevens zijn niet altijd aanwezig. Dat betekent dat een afweging gemaakt moet worden tussen de claim van de belanghebbende burger en de gegevens die nog wel beschikbaar zijn.

2.2.2. (Massaal) proces

Hardheidsclausule:

Op dit moment worden geen gevolgen verwacht voor het massaal proces. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld worden. Toelichtende tekst

Invoering hardheidsregeling:

PM: ik verwacht dat dit. Gezien de aard van deze regeling zal uitvoering plaatsvinden buiten het massale proces om zal gaan.

Invoering vangnetbepaling

PM: ik verwacht dat dit. Gezien de aard van deze regeling zal uitvoering plaatsvinden buiten het massale proces om zal gaan.

2.2.3. IV-aspecten

Hardheidsclausule:

Met opmerkingen en maken samen één tekst voor alle drie de regelingen.

Met opmerkingen : Dit moet iets uitgebreider. Is wel erg kort door de bocht. En klopt dit precies? Bovendien vraag ik me af of we de selectielijst moeten noemen, waarin we aangeven welke stukken en bestanden wij hoe lang bewaren en wanneer vernietigen

☐ wellicht nog wel goed om te checken of er op basis van de selectielijst info beschikbaar is voor controle. Deze regeling wordt in een Ministeriële Regeling uitgewerkt. Is DGFZ nu mee bezig.

☐ dit onderdeel moet goed besproken worden. ☐ moet checken met of deze tekst akkoord is.

Met opmerkingen : En wat als we daar nog wel over beschikken? Dan hebben we ons niet gehouden aan de archiefwet en onze eigen selectielijst

Op dit moment worden geen gevolgen verwacht voor IV-aspecten. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld.

Invoering hardheidsregeling:

PM

De uitvoeringsaspecten moeten nader worden getoetst bij de uitwerking van de regeling in lagere regelgeving.

Invoering vangnetbepaling

PM

Toelichtende tekst

2.2.4. Bestuurlijke informatie

Toelichtende tekst

			
Maakbaarheid systemen			
Beslag portfolio:			

2.3. Handhaafbaarheid

Bij alle ouders die zich melden is een individuele beoordeling nodig of zij daadwerkelijk in aanmerking komen voor herstel/reparatie. Dit is een zeer arbeidsintensief proces. Met name over de jaren 2005 tot en met 2009 ontbreekt veelal de noodzakelijke informatie (zowel bij Toeslagen als bij de ouders) om een beoordeling te kunnen maken. Waarschijnlijk kan dan ook voor een deel (omvang lastig in te schatten) van de ouders dan ook niet worden vastgesteld of zij voor herstel/reparatie in aanmerking komen en deze dan ook niet worden toegekend. Daarnaast wordt het naar verwachting zeer complex en arbeidsintensief om met betrekking tot een eventuele matiging van de terugvordering (malafide bureaus) de individuele verwijtbaarheid van de aanvrager te beoordelen. Met name gelet op het feit dat er met name in de oudere jaren dergelijke zaken hebben gespeeld. Het voorgaande leidt naar verwachting tot een aanzienlijk beroep op de vangnetregeling, waarbij de beoordeling zeer complex en arbeidsintensief zal zijn.

2.3.

Met opmaak: Standaard

2.3.1. Handhavingsstrategie

Hardheidsclausule:

Voor de handhaving zijn geen directe gevolgen. Dit zal beoordeeld moeten worden wanneer een doelgroep wordt vastgesteld per Ministeriële Regeling.

Invoering hardheidsregeling:

De hardheidsregeling heeft geen Geen-gevolgen voor de handhaafbaarheid.

Invoering vangnetbepaling

De invoering van de vangnetbepaling heeft gGeen gevolgen

Vangnetbepaling

Belastingdienst/Toeslagen zal verzoeken, die worden ontvangen van ouders die van mening zijn in een bijzondere, schrijnende situatie te zitten en dit gemotiveerd melden, voorleggen aan een commissie (van wijzen) die vervolgens

Met opmerkingen [] heeft tekstvoorstel wordt toegevoegd

Met opmerkingen [] : Wat als er geen motivering bij zit?

Pagina 5 van 9

aan de hand van de verzoeken beoordeelt of, en zo ja welke bijzondere schrijnende gevallen zich voordoen ondanks de uitvoering van herziening, reparatie en compensatie. Aan de hand van de beoordeling door deze commissie en het advies van de commissie daarover kan vervolgens bij algemene maatregel van bestuur (amvb) worden bepaald in welke bijzondere, schrijnende gevallen tot een (onverplichte) tegemoetkoming wordt overgegaan. Na opstelling van het kader/regeling kan deze worden bekendgemaakt, waarna aan de daarvoor in aanmerking komende ouders die dat nog niet hebben gedaan opnieuw de gelegenheid kan worden geboden een beroep op de regeling te doen.

Handhaafbaarheid			

2.4. Fraudebestendigheid

Het risico op fraude bestaat met name in die gevallen waarin Toeslagen niet of nauwelijks beschikt over contra-informatie en niet/nauwelijks kan toetsen of de door de aanvragers overlegde stukken waarmee zij hun aanspraak willen onderbouwen authentiek zijn. Daarnaast zal het feit dat er een mogelijkheid tot herstel wordt geboden er al toe kunnen leiden dat er stukken zullen worden gefabriceerd. Het risico op voornoemde aspecten wordt naar verwachting groter naarmate de periode waar het overgaat langer geleden is.

Hardheidsclausule:

Er worden geen effecten verwacht voor de fraudebestendigheid. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld.

Invoering hardheidsregeling:

De hardheidsregeling gaat ver terug in de tijd. Dat betekent dat niet alle benodigde gegevens meer beschikbaar zijn bij de burger en/of de Belastingdienst. Dit betekent dat besluiten genomen moeten worden op basis van onvolledige informatie genomen moeten worden. Dat vergt een afweging tussen gegevens die nog wel beschikbaar zijn en datgeen datgene wat belanghebbende burger aangeeft wanneer hij een beroep doet op de regeling. Wanneer uitsluitend afgegaan wordt op bij de Belastingdienst beschikbare gegevens, bestaat het risico dat de belanghebbende burger tekort gedaan wordt. Wanneer (bij gebrek aan gegevens) teveel uitgegaan wordt van uitsluitend het verhaal van de belanghebbende burger, bestaat het risico op misbruik van de maatregel. Hier moet een balans in worden gevonden om deze regeling fraudebestendig te laten zijn. De fraudebestendigheid hangt mede af in hoeverre Belastingdienst/Toeslagen soepelheid moet betrachten.

Invoering vangnetbepaling

PM-De fraudebestendigheid is afhankelijk van uitwerking in de AmvB.

Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

Fraudebestendigheid			

2.5. Complexiteitsgevolgen

Hardheidsclausule:

Met opmerkingen : Moeten deze werkzaamheden worden meegenomen in deze toets? Waar wordt deze commissie gepositioneerd? Onder herstel of regulier?

Met opmerkingen : Welk kader of welke regeling?

Met opmerkingen : Kunnen we stellen dat de uitvoeringsgevolgen pas kunnen worden ingeschat als het kader bekend is? Of weten we nu al dat het aantal laag genoeg is om te kunnen worden opgepakt met de bestaande capaciteit?

Met opmerkingen : Ik snap dit niet goed. Wat bedoelen we hier nu te zeggen?

Met opmerkingen : Tekstvoorstel toevoegen

Met opmerkingen : en check en corrigeer tekst

Op dit moment past de hardheidclausule in het bestaande proces. Daardoor worden geen complexiteitsgevolgen verwacht. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld.

Invoering hardheidsregeling:

Er zal een afweging gemaakt moeten worden tussen de claims van belanghebbendenburgers die een beroep doen op de regeling en de gegevens die nog beschikbaar zijn. Naar mate verder teruggegaan wordt in de tijd, zijn zal minder gegevens beschikbaar zijn, wat, Dat maakt de uitvoering van de regeling zeer complex maakt.

Invoering vangnetbepaling

PM

Toelichtende tekst (kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt)

			
Complexiteitsgevolgen			

2.6. Risico procesverstoringen

Risico procesverstoringen: groot / gemiddeld / klein

Hardheidsclausule:

Op dit moment past de hardheidclausule in het bestaande proces. Daardoor worden op dit moment geen procesverstoringen verwacht. Wanneer een doelgroep is vastgesteld, moet dit opnieuw beoordeeld. Toelichtende tekst (graag hierboven vet maken wat van toepassing is).

Invoering hardheidsregeling:

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen is veel personele capaciteit nodig die niet elders ingezet kan worden. Dit kan verstrend zijn voor het reguliere proces van Toeslagen.

Invoering vangnetbepaling

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen is veel personele capaciteit nodig die niet elders ingezet kan worden. Dit kan verstrend zijn voor het reguliere proces van Toeslagen.

Met opmerkingen : en check en corrigeer tekst

2.7. Uitvoeringskosten en personele gevolgen

Claim	Hoofdproces (L0)	subproces (L1)	BO	§ rapp.	toelichting	soort	#	totale kosten	I/S	fte/dagen/kosten opgesplitst naar jaar					
										2020	2021	2022	2023	2024	2025+
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
							0,0	€ 0							
									totaal fte	0	0	0	0	0	0
									totaal fte (C)	0ke	0ke	0ke	0ke	0ke	0ke
									totaal IV+materieel (C)	0ke	0ke	0ke	0ke	0ke	0ke
									totaal	0ke	0ke	0ke	0ke	0ke	0ke

reken uren om naar fte met 1415 uren per jaar

uren	fte
	0.00

1415 volgt uit de handleiding overheidsarieven 2020 (HOT)

HOT rekent 7,2u / werkdag (=36/5)

[illegible]

Toelichting: dubbelklikken om te wijzigen, indien extra regels nodig zijn in tabel, verzoek aan uitvoeringstoets@minfin.nl

2.7.1. Voorziene dekking uitvoeringskosten

Toelichting: geef aan hoe de in de tabel opgenomen uitvoeringskosten worden gedekt, bv. "de uitvoeringskosten worden gedekt op artikel 1, art. 9 of art. 10" bij fiscale wetgeving met aanvullende uitgaven of bv. "de uitvoeringskosten worden gedekt door ministerie x". Het gaat er hierbij om dat inzichtelijk wordt gemaakt wat de extra financieringsbehoefte is; wanneer dekking –deels- wordt voorzien uit reeds beschikbare capaciteit en budgettaire middelen, dient hier in de financieringsbehoefte rekening mee te worden gehouden. In dat geval, bv. bij jaaraanpassingen, kan worden volstaan met "de uitvoeringskosten worden opgevangen binnen de bestaande middelen".

2.8. Overige aspecten (juridisch en specials)

Toelichtende tekst

2.9. Invoeringsmoment

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst. Dit is op...

Invoering mogelijk per:	dd - mm - 20jj
-------------------------	----------------

2.10. Eindoordeel

<u>Eindoordeel:</u>	...
---------------------	-----

3. Implementatie en vervolg

Toelichtende tekst (bv. welke keten(s) is/zijn verantwoordelijk voor implementatie)

4. Samenvatting

Toelichtende tekst (maak bij het eindoordeel van de impact hieronder vet wat van toepassing is)

Impact:	ingrijpend / middelgroot / beperkt
---------	------------------------------------